

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2013. március 14.*

„Tagállami kötelezettségszegés — 92/12/EGK irányelv — Jövedéki adók — Egyik tagállamban beszerzett és másik tagállamba átszállított dohánytermékek — Kizárólag mennyiségi értékelési kritériumok — EUMSZ 34. cikk — A behozatal mennyiségi korlátozása”

A C-216/11. sz. ügyben,

az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2011. május 10-én,

az **Európai Bizottság** (képviselik: W. Mölls és O. Beynet, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Francia Köztársaság** (képviselik: G. de Bergues és N. Rouam, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök, J. Malenovský, U. Löhmus, M. Safjan és A. Prechal (előadó) bírák,

főtanácsnok: P. Cruz Villalón,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2012. december 19-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Keresetével az Európai Bizottság annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Francia Köztársaság – azzal, hogy tisztán mennyiségi kritériumot alkalmazott a más tagállamból származó feldolgozott dohánytermékek birtokban tartása kereskedelmi jellegének megítélése érdekében, e kritériumot egyéni járművenként (és nem személyenként) és a dohánytermékek összességére átfogóan alkalmazta, és egyszerűen megakadályozta a valamely más tagállamból származó dohánytermékek magánszemélyek

* Az eljárás nyelve: francia.

által Franciaországba történő behozatalát, ha azok mennyisége egyéni járművenként meghaladta a két kilogrammot – nem teljesítette a jövedékiadó-köteles termékekre vonatkozó általános rendelkezésekről és e termékek tartásáról, szállításáról és ellenőrzéséről szóló 92/12/EGK irányelvből (HL L 76., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 179. o.), és különösen annak 8. és 9. cikkéből, valamint az EUMSZ 34. cikkéből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

Az Unió szabályozása

- 2 Az irányelv 8. cikke az alábbiak szerint rendelkezett:

„A magánszemélyek által saját használatra beszerzett és általuk elszállított termék esetében a belső piacot szabályozó alapelv alapján, a jövedéki adót a beszerzés helye szerinti tagállamban kell felszámítani”.

- 3 Az irányelv 9. cikke értelmében:

„(1) A 6., 7. és 8. cikk sérelme nélkül, a jövedéki adó kivethető, ha az egyik tagállamban szabad forgalomba bocsátott terméket egy másik tagállamban kereskedelmi célból tartják.

Ez esetben az adófizetési kötelezettséget azon tagállamban kell teljesíteni, amelyik területén a termékek találhatóak, és az fizeti meg, aki a termékeket birtokban tartja.

(2) Annak megállapítására, hogy a 8. cikkben említett termékeket kereskedelmi célra szánták-e, a tagállamok többek között a következőket veszik számba:

- a termékek birtokban tartójának kereskedelmi státusza és a birtokban tartás oka,
- a termékek birtokban tartásának helye vagy adott esetben a szállítás módja,
- a termékekkel kapcsolatos minden okmány,
- a termékek jellege,
- a termék mennyisége.

Az első albekezdés ötödik francia bekezdésének alkalmazásában – kizárólag egyfajta bizonyítékként – a tagállamok irányadó szinteket állapíthatnak meg. Az irányadó szintek nem lehetnek alacsonyabbak a következőknél:

- a) Dohánytermékek

cigaretta 800 db

szivarka (egyenként 3 g-nál kisebb súlyú szivar) 400 db

szivar 200 db

fogyasztási dohány 1,0 kg

[...]”

A francia szabályozás

- 4 A code général des impôts-nak (általános adókodeks, a továbbiakban: CGI) a Francia Köztársaságnak 2009. november 23-án megküldött indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártakor hatályos változata 302. D. cikkében az alábbiak szerint rendelkezett:

„I.-1. Adófizetési kötelezettség keletkezik: [...]

4° [...] az 575. G. és 575. H. cikk sérelme nélkül, amennyiben megállapítható, hogy Franciaországban kereskedelmi célból alkoholt, alkoholtartalmú termékeket és dohánytermékeket birtokolnak, amelyek birtoklója nem tudja hiteles dokumentummal, számlával vagy pénztárbizonylattal igazolni adófelfüggesztéssel történő szállításukat, vagy az adó megfizetését Franciaországban [...]

Annak megállapításához, hogy e termékek Franciaországban történő birtoklása kereskedelmi célból történik-e, a hatóság a következő körülményeket veszi figyelembe:

- a) a termékeket birtokló személy szakmai tevékenysége;
 - b) a termékek birtoklási helye, a használt jármű vagy az említett termékekre vonatkozó dokumentumok;
 - c) a termékek jellege;
 - d) a termékek mennyisége, különösen olyan mennyiségek, amelyek meghaladják az [...] irányelv 9. cikkének (2) bekezdésében előírt irányadó küszöbértékeket.”
- 5 A CGI 575. G. cikkének értelmében:

„A feldolgozott dohánytermékeket kiskereskedelmi értékesítésüket követően tilos a 302. M. cikk II. részében előírt dokumentum hiányában szállítani, ha mennyiségük meghaladja az 1 kilogrammot.”

- 6 A CGI 575. H. cikke kimondta:

„A raktári beszállítók, az eladási pontokon adó fizetésére köteles személy, az 565. cikk 3. pontjában említett személyek, az 568. cikk negyedik bekezdésében említett viszonteladók vagy a költségvetésért felelős miniszter által rendelet útján megállapított mennyiségek erejéig az említett rendelkezés első bekezdésében említett viszonteladók kivételével, senki nem birtokolhat raktárakban, kereskedelmi egységekben, járműveken 2 kilogrammot meghaladó feldolgozott dohányterméket.”

A francia közigazgatási gyakorlat

- 7 A 2009. november 23-i indokolással ellátott véleményben megjelölt határidő lejártakor a francia pénzügyminisztérium vámügyekkel és közvetett adókkal foglalkozó főigazgatóságának weboldala az alábbiakat tartalmazta:

„Általános kérdések

Az Unió másik államába történő utazás során, amennyiben saját használatra vásárol termékeket, nem kell nyilatkozatot tenni, sem illetéket vagy adót fizetni Franciaországból való kilépéskor, illetve az országba történő belépéskor.

[...] Ha [...] dohányterméket vásárol, a közösségi szabályozás irányadó küszöbértékeket állapít meg a magánszemélyek általi vásárlásra.

A dohánytermékekre [...] alkalmazandó, alábbiakban megjelölt küszöbérték túllépésével és egyéb kritériumok alapján, vásárlásai kereskedelmi célt szolgálhatnak a francia vámhivatal minősítése szerint. Ebben az esetben meg kell fizetnie a termékekre Franciaországban alkalmazandó illetéket és adót. E küszöbértékek a Franciaországból az Európai Unió bármely más tagállamába történő távozáskor is érvényesek.

Dohánytermékek

A [...] CGI 575. G. és 575. H. cikke alapján 2006. január 1-jétől az alábbi rendelkezéseket kell alkalmazni dohányterméknek magánszemélyek általi, az Európai Unió másik tagállamában – a tíz új tagállamot kivéve – történő vásárlása esetén:

- 5 karton cigarettát (azaz 1 kg dohányterméket) forgalmi engedély nélkül szállíthat.

Figyelem: az említett küszöbértéket egyéni járművenként, vagy közösségi közlekedés esetén (ez utóbbi alatt értendő, a vezetőt is beleszámítva, több mint kilenc személyt szállító bármely jármű) a tizenhetedik életévét betöltött valamennyi személyre személyenként kell alkalmazni.

- 6–10 karton cigaretta szállítása esetén egyszerűsített kísérőokmánnyal (DSA) kell rendelkeznie. Ennek hiányában az ellenőrzéssel érintett utazót a dohánytermék elkobzásával, valamint egyéb büntetéssel sújtják. Az utazó lemondhat az árujáról. Ez esetben semmilyen büntetőintézkedést nem alkalmaznak vele szemben.

A dokumentum beszerzéséhez elegendő, ha személyesen a határt követő első francia vámhivatalhoz fordul.

- Minden esetben tilos a 10 karton cigarettát (vagy 2 kg dohányterméket) meghaladó behozatal. Az ellenőrzéssel érintett utazóra a fent említett szankciók (dohánytermék elkobzása és büntetés) érvényesek.

A közösségi közlekedési eszközön (repülőgép, hajó, autóbusz, vonat) e rendelkezéseket személyenként kell alkalmazni.”

A pert megelőző eljárás

- 8 Tekintettel arra, hogy álláspontja szerint a dohánytermékek magánszemélyek általi behozatalára vonatkozó francia jogszabályok és közigazgatási gyakorlat ellentétes az irányelvvel, az arányosság elvével és az EK 28. cikkel, a Bizottság 2007. október 23-án felszólító levelet küldött a Francia Köztársaság részére, amelyre a tagállam 2008. január 18-i levelében válaszolt.
- 9 2009. november 23-án a Bizottság indokolással ellátott véleményt adott ki, amelyben felhívta a Francia Köztársaságot, hogy a kézhezvételt követő két hónapon belül tegye meg az abban foglaltaknak való megfeleléshez szükséges intézkedéseket. Az említett tagállam 2010. január 22-i levelében adott választ.
- 10 Mivel a Bizottság nem találta kielégítőnek a Francia Köztársaság által adott magyarázatot, a jelen kötelezettségzegés megállapítása iránti kereset megindítása mellett döntött.

A keresetről

Az irányelv 8. és 9. cikkének megsértésére alapított első kifogásról

- 11 A Bizottság azt állítja, hogy a francia szabályozás és közigazgatási gyakorlat ellentétes az irányelvvvel, és különösen annak 8. és 9. cikkével, mivel a dohánytermékek kereskedelmi célú birtokban tartásának értékelése során használt kritériumok tisztán mennyiségi kritériumok, a CGI 575. G. és 575. H. cikkében szereplő küszöbértékek átfogóan a birtokban tartott dohánytermékek összességére vonatkoznak, e küszöbértékek egyéni járművel történő szállítás esetén járművenként és nem személyenként alkalmazandók, és az utóbbi cikkek megsértése esetére előírt szankciók különösen súlyosak.
- 12 A Francia Köztársaság elöljáróban arra hivatkozik, hogy a CGI 575. G. és 575. H. cikke kizárólag a dohánytermékek birtokban tartását, és nem a jövedéki adók kivetésének módjait és feltételeit szabályozzák. E rendelkezések tehát nem tartoznak az irányelv 8. és 9. cikkének hatálya alá. Mindenesetre a francia szabályozás és közigazgatási gyakorlat nem ellentétes az irányelvvvel, és az előírt szankciók nem aránytalanok.
- 13 Emlékeztetni kell arra, hogy az irányelv célja, hogy megállapítsa a jövedéki termékek birtokban tartásának, forgalmának és ellenőrzésének egyes szabályait, különösen annak biztosítása érdekében, hogy a jövedéki adó minden tagállamban azonos módon legyen felszámítható (a C-5/05. sz. Joustra-ügyben 2006. november 23-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-11075. o.] 27. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 14 Az irányelv e tekintetben különbséget tesz egyrészt azon termékek között, amelyeket kereskedelmi célból tartanak birtokban, másrészt pedig azon termékek között, amelyeket magáncélból tartanak birtokban, (a fent hivatkozott Joustra-ügyben hozott ítélet 28. pontja).
- 15 A magáncélból birtokban tartott termékeket illetően az irányelv 8. cikke előírja, hogy a jövedéki adót abban a tagállamban kell megfizetni, ahol e terméket beszerezték (a fent hivatkozott Joustra-ügyben hozott ítélet 31. pontja). Ezzel szemben a kereskedelmi céllal birtokban tartott termékek esetében az irányelv 9. cikkének (1) bekezdése lényegében úgy rendelkezik, hogy a jövedéki adót abban a tagállamban kell megfizetni, ahol e termékeket birtokban tartják.
- 16 Annak megállapítása érdekében, hogy a termékeket kereskedelmi célból tartják birtokban, az irányelv 9. cikkének (2) bekezdése bizonyos számú kritériumot határoz meg. Közelebbről – ahogyan e (2) bekezdés első albekezdésének magából a szövegéből következik – a tagállamoknak annak megállapítása érdekében, hogy a termékeket kereskedelmi céllal birtokolják, többek között számos szempontot kell figyelembe venniük, ahol a birtokban tartott termékek mennyisége csak a több másik közül kiragadott egyik szempont. Ráadásul e szempont vonatkozásában az ugyanezen (2) bekezdés második albekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállamok – kizárólag egyfajta bizonyítékként – irányadó szinteket állapíthatnak meg.
- 17 A fentiekből következik, hogy – ahogyan arra a főtanácsnok az indítványa 20. és 21. pontjában rámutatott –, az irányelv 9. cikkének (2) bekezdése nem teszi lehetővé a tagállamok számára, hogy kizárólag a birtokban tartott termékekre vonatkozó tisztán mennyiségi küszöbérték alapján állapítsák meg, hogy a termékeket kereskedelmi célból birtokolják.
- 18 A vitatott szabályozás kapcsán bizonyosan igaz – ahogyan azt a Francia Köztársaság is hangsúlyozza –, hogy a CGI 302. D. cikke önmagában nem rendelkezik ilyen tisztán mennyiségi küszöbértékről annak megállapítása érdekében, hogy a termékeket kereskedelmi céllal tartják birtokban.

- 19 Mindazonáltal tekintettel arra, hogy e cikk kimondja, miszerint az „[a CGI] 575. G. és 575. H. cikkének sérelme nélkül” alkalmazandó, valójában kizárólag az utóbbi két cikkben szereplő küszöbértékek válnak az annak megállapítása során releváns szempontokká, hogy a termékeket kereskedelmi célból tartják birtokban, ahogyan azt a francia közigazgatási gyakorlat is megerősíti. Márpedig a Francia Köztársaság nem vitatja, hogy e küszöbértékek tisztán mennyiségi jellegűek.
- 20 Az említett tagállam azt is állítja, hogy szabályozási és közigazgatási gyakorlata nem ellentétes az irányelv 9. cikkének (2) bekezdésével azon okból, hogy az említett küszöbértékek átfogóan a birtokban tartott dohánytermékek összességére alkalmazandók, és hogy a dohánytermékek mennyiségét egyéni járművel történő szállítás esetén járművenként és nem személyenként állapítják meg.
- 21 E tekintetben rá kell mutatni, hogy ahogyan az irányelv 9. cikke (2) bekezdésének második albekezdéséből következik, amennyiben a tagállamok úgy döntenek, hogy a birtokban tartott dohánytermékek kereskedelmi célú birtokban tartásának megállapítása céljából a termékek mennyiségére vonatkozó küszöbértékeket határoznak meg, mely utóbbiak az említett rendelkezés értelmében csak irányadók lehetnek, bizonyos alsó küszöbértékeket tiszteletben kell tartaniuk.
- 22 Márpedig egyrészt azzal, hogy a dohánytermékek több eltérő kategóriája vonatkozásában kifejezetten alsó küszöbértékeket határozott meg, az irányelv csak a feltétellel hatalmazza fel a tagállamokat arra, hogy a birtokban tartott valamennyi dohánytermék tömege alapján határozzon meg küszöbértékeket, hogy valamennyi fent említett alsó küszöbértéket tiszteletben tartják. A Francia Köztársaság nem állítja, hogy e feltétel teljesült a CGI 575. G. és 575. H. cikkében szereplő küszöbérték esetében.
- 23 Másrészt az irányelv 9. cikkének (2) bekezdése, amelynek célja azon feltételek pontosítása, amelyek mellett a jövedéki adó e cikk (1) bekezdésének második albekezdése értelmében a birtokban tartóval szemben esedékessé válik, az irányelv 9. cikke (2) bekezdésének második albekezdésében szereplő irányadó alsó küszöbértékeket úgy kell tekinteni, hogy azok az említett birtokban tartóra vonatkoznak, és ily módon személyenként alkalmazandók.
- 24 A fentiekből következik, hogy azzal, hogy a francia szabályozás és közigazgatási gyakorlat annak megállapítása érdekében, hogy a dohánytermékeket kereskedelmi célból tartják birtokban, olyan tisztán mennyiségi küszöbértékeket ír elő, amelyek átfogóan e termékek összességére alkalmazandók, és amelyeket egyéni járművel történő szállítás esetén járművenként állapítanak meg, ezenkívül azzal, hogy e küszöbértékek túllépéséhez szankciókat rendel, ellentétes az irányelv 9. cikkével, és ebből következően annak 8. cikkével is.
- 25 A Bizottság által felhozott első kifogás tehát megalapozott.

Az EUMSZ 34. cikk megsértésére alapított második kifogásról

- 26 A Bizottság azt állítja, hogy a CGI 575. H. cikke szintén ellentétes az EUMSZ 34. cikkel. E nemzeti rendelkezés ugyanis egyszerűen megakadályozza a valamely más tagállamból származó dohánytermékek magánszemélyek által Franciaországba történő behozatalát, ha azok mennyisége egyéni járműnként meghaladja a 2 kg-ot, még abban az esetben is, ha e mennyiséget a magánszemélyek saját használatukra tartják birtokban.
- 27 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy amennyiben valamely tárgykör közösségi szinten teljes harmonizáció tárgyát képezte, minden arra vonatkozó nemzeti intézkedést a harmonizációs intézkedés szempontjából, és nem az elsődleges jog szempontjából kell értelmezni (a C-463/01. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2004. december 14-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-11705. o.] 36. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 28 A jelen ügyben – ahogyan az a jelen ítélet 24. pontjából következik –, kétségtelen, hogy a CGI 575. H. cikke olyan rendelkezést sért, amely teljes körűen harmonizálja azt a módot, ahogyan a tagállamok számba vehetik a birtokban tartott dohánytermékek mennyiségét annak megállapítása céljából, hogy kereskedelmi célú birtokban tartásról van-e szó.
- 29 Márpedig, mivel a Bizottság második kifogásával kizárólag olyan nemzeti intézkedésnek az elsődleges jog rendelkezéseinek szempontjából való vizsgálatát kéri, amelyet e harmonizációs intézkedés rendelkezéseinek a szempontjából kell vizsgálni, a második kifogást el kell utasítani.
- 30 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a Francia Köztársaság azzal, hogy tisztán mennyiségi kritériumot alkalmazott a más tagállamból származó feldolgozott dohánytermékek magánszemélyek általi birtokban tartása kereskedelmi jellegének megítélése érdekében, valamint e kritériumot egyéni járművenként (és nem személyenként) és a dohánytermékek összességére átfogóan alkalmazta, nem teljesítette az irányelvből, és különösen annak 8. és 9. cikkéből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

- 31 A Bíróság eljárási szabályzata 138. cikkének (1) bekezdése alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Ugyanezen szabályzat 138. cikkének (3) bekezdése értelmében részleges pernyertesség esetén főszabály szerint mindegyik fél maga viseli saját költségeit. Mivel a Bizottság és a Francia Köztársaság részlegesen pervesztes lett, kötelezni kell őket a saját költségeik viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A Francia Köztársaság azzal, hogy tisztán mennyiségi kritériumot alkalmazott a más tagállamból származó feldolgozott dohánytermékek magánszemélyek általi birtokban tartása kereskedelmi jellegének megítélése érdekében, valamint e kritériumot egyéni járművenként (és nem személyenként) és a dohánytermékek összességére átfogóan alkalmazta, nem teljesítette a jövedékiadó-köteles termékekre vonatkozó általános rendelkezésekről és e termékek tartásáról, szállításáról és ellenőrzéséről szóló, 1992. február 25-i 92/12/EGK irányelvből, és különösen annak 8. és 9. cikkéből eredő kötelezettségeit.**
- 2) **A Bíróság a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.**
- 3) **A Bizottság és a Francia Köztársaság maga viseli a saját költségeit.**

Aláírások